

ROBERTSFORS
KOMMUN

**Patientsäkerhetsberättelse för
Elevhälsans Medicinska Insats i
Robertsfors Kommun**

År 2018

2018-02-27 Linda Björn Medicinsk Ledningsansvarig skolsköterska

Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap. 1 §

Säkerställa att en god och säker vård bedrivs av skolsköterskor och skolläkare med hög kompetens.

Hantera medicintekniska produkter på ett säkert sätt, inklusive regelbunden kontroll och kalibrering.

Kvalitetssäkra vården med metodbok. Ta fram lokala riktlinjer och implementera dem i verksamheten, riktlinjer för informationshandling och dokumentation, riktlinjer för generella läkemedelsordinationer, vaccinationer, säkra rutiner kring hälsobesök.

Uppdatera läkemedelshandling årligen, generella direktiv
Inbjudna vårdnadshavare vid behov att delta när vi träffar eleverna för att öka delaktighet i patientsäkerhetsarbetet genom att synliggöra information.

Yrkesgruppsträffar, fortbildning och kollegiala diskussioner för att säkra systematiskt förbättringsarbete och patientsäkerhet.

På yrkesgruppsträffar identifiera och säkerställa riskbedömningar, riskområden och avvikelshantering.

Ansvar för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 §, p 1

Vårdgivaren har det yttersta ansvaret för patientsäkerheten samt för att organisera ledningen av verksamheten.

Verksamhetschefen fullgör vårdgivarens uppdrag. Tillser att HSL krav på verksamheten följs.

MLA ansvarar över diagnostik, vård och behandling. Arbetar efter delegerade ledningsuppgifter samt med ansvar över Lex Maria utredning och anmälan. Ansvarig för avvikelse samt synpunkter och klagomålshantering för att minimera risk för vårdskador.

Hälso- och sjukvårdpersonal arbetar evidensbaserat. Tillämpar, samt arbetar efter processer och rutiner. Rapporterar om förbättringsbehov. Bidrar till hög patientsäkerhet. Anmäler om barn misstänks fara illa.

De medicinska insatserna i skolans elevhälsa utförs av skolsköterskor, skolläkare, logoped samt skolpsykolog.

Verksamhetschef Enligt HSL § 29 var Carin Elofsson.

Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska år 2018 var Linda Björn

Ansvarig för generella ordinationer för läkemedel och hantering av skickade remisser under 2018 var skolläkare Elena Lundberg, utbildad barnläkare med specialistkompetens inom endokrinologi samt allergologi, som arbetat ca åtta timmar/ månad. Svenska skolläkarföreningen rekommenderar ett elevunderlag motsvarande 4000 elever per heltidsanställd skolläkare.

I barn och utbildning 2018 var totalt två skolsköterskor anställda med tjänstgöringsgrad 100%.

Riksföreningen för skolsköterskor rekommenderar ett underlag för motsvarande 350 elever per heltidsanställd skolsköterska. Dock måste hänsyn tas till skolområdets struktur, antal skolenheter, social tyngd samt elevers behov av särskilt stöd.

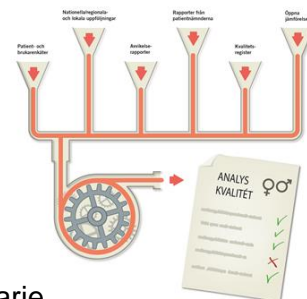
Två Logopedier arbetade 100% vardera.

Två Skolpsykologer arbetade totalt 20%, skolpsykologerna har även bidragit med handledning till skolsköterskor samt kuratorer under året vid totalt åtta tillfällen.

Rutiner för egenkontroll samt vilken egenkontroll som genomförts under året

SOSFS 2011:9 5 kap. 2 §

Egenkontroll är systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att de processer och rutiner som ingår i verksamhetens ledningssystem.

Kontroll av bemanning och resursfördelning sker inför varje läsår för att säkerställa rätt bemanning på de olika skolorna utifrån elevunderlag, belastning.

Varje år i augusti/september genomförs kalibrering av apparater och utrustning såsom vågar, audiometrar och blodtrycksmanschetter enligt fastställd rutin.

Avvikelsesrapporter riskbedöms och följs upp kontinuerligt.

Journalgranskning av PMO genomförs en gång/ år.

Vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 1-2

Skolsköterskor har tidigare arbetat utifrån Umeås metod bok. Under 2018 har metodboken varit under en omfattande omarbeting, den har uppdaterats och anpassats till Robertsfors medicinska elevhälsa.

En ny checklista som ska användas vid vaccinering är framtagen som en led i kvalitetsarbetet för att undvika vårdskador. Grundorsaken till detta var avvikelser som visat på förbättringsområden vid vaccinering. I

Årshjulet används för att lätt följa de insatser som ska ske under ett läsår. Detta har varit till stöd för patientsäkerheten.

Bemanning- och resursfrågan som tidigare lyfts kontinuerligt för att säkerställa att arbetet hinns med och kan planeras. Har inte varit lika diskuterad då båda skolsköterskorna arbetat 100% och därmed har arbetsmiljön förbättrats och det har givits möjligheter att arbeta mer med patientssäkerhetsarbetet.

Alla vårdinsatser dokumenteras i PMO, vid nyanlända elever utan fullständigt person-nummer upprättas papperjournal. Enligt Patientdatalagen skall dokumentering i patientjournal genomföras snarast i anslutning till besöket för att förhindra risker eller fel i dokumentationen. Färre elever är idag inskrivna idag i Lärcentrum och endast ett fåtal dokumentationer genomförs per läsår.

MLA har inte deltagit i någon utbildning för att främja patientsäkerhetsarbetet under 2018

Rutiner för att identifiera risker i verksamheten

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §

Alla inom Elevhälsans hälso-och sjukvård ansvarar för att identifiera och rapportera risker som kan medföra negativa händelser eller tillbud i verksamheten och för elever. Större förändringar i verksamheten kan väsentligen påverka patientsäkerheten

Medicinskt ledningsansvarig ansvarar tillsammans med berörda för att göra en riskanalys och återföra information och kunskap till verksamheten. Likaså ansvarar medicinskt ledningsansvarig för att uppmärksamma och påtala risker till verksamhetschefen. Detta ska protokollföras på regelbundna möten med verksamhetschef.

Vårdnadshavare och/eller elever ges noggrann information om syftet med elevbesöket för att minimera missförstånd.

Regelbundna träffar med medicinskt ledningsansvariga i länet samt elevhälsochefsträffar i länet tar även upp frågan med rutiner för att identifiera risker i verksamheten.

Rutiner för händelseanalyser

SFS 2010:659, 3 kap. 3§

Avvikelse och vårdskador hanteras via rapportering i avvikelshanteringen. (SOSFS 2005:28, SOSFS 2010:4 (M)). Särskild blankett för avvikelserapport finns. Avvikelserapporter bedöms enligt klassificeringstabel framtagen av SKL.

Avvikelse och/eller allvarliga händelser skall rapporteras till MLA som gör en händelseanalys tillsammans med verksamhetschef (vid behov). Åtgärdsförslag tas därefter fram som ska förhindra ett upprepande, till exempel om gällande rutiner behöver revideras. Återkoppling till den som rapporterat avvikelser och övriga berörda, sker alltid.

Klagomål som kommer till verksamhetschef genom kommunens hemsida analyseras på samma sätt som avvikelser. Grundläggande för patientsäkerhet och kvalitet inom all hälso- och sjukvård, är dokumentation av elevernas besvär och symptom, samt professionens bedömning och åtgärder.

Dokumentation i patientjournaler är basen för uppföljning och utvärdering.

Varje legitimerad hälso-sjukvårdspersonal har ett eget yrkesansvar att arbetet skall utföras med god kvalitet och hög patientsäkerhet, och skall medverka och bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Varje medarbetare ansvarar för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1§

Det är av stor vikt att elevers integritet stöds av åtgärder för att uppnå sekretess i informationshanteringen.

Det vill säga att individen inte ska skadas eller utsättas för felaktig hantering. Med goda kunskaper och information, kan individens säkerhet och integritet tillgodoses. All hantering av elevers journal är under sekretess. Samtycke inhämtas från elever och ibland av vårdnadshavares godkännande beroende på elevens ålder.

I PMO granskas (loggar) skolsköterskorna och logopeders användande av journaler för att uppmärksamma olovliga intrång i journaler.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS: 2011:9, 4 kap. 6 §

Skolsköterskor och skolläkare samverkar med vårdinrättningar vad gäller remisser och konsultationer och lån av BVC-journal. Träff genomförs varje terminsstart med BVC sköterska som rapporterar över de barn som skrivs in EMI (elevhälsans medicinska insats). År 2018 var det första året som EMI fick journaler digitalt från BVC. Överrapporteringen gick väl, men sent in på hösten. Vilket innebär en risk då skolsköterskor inte har journalen om elever som redan har börjat på skolan .

Intern samverkan sker inom skolan med all personal genom arbetsplatsträffar och enskilda möten. Det är viktigt att skolsköterskorna får kännedom om att elever börjar eller slutar på skolan, detta motverkar att vårdskador inträffar.

Vårdnadshavare och/eller elever ges noggrann information om syftet med besök hos skolsköterska/skolläkare/. I samband med vaccinationer informeras om vanliga biverkningar och sammanhållen journalföring.

Samverkan med skolpersonal och elev/vårdnadshavare vid planerad vaccinering.

Samverkan sker med hälsocentraler gällande vård för nyanlända, till exempel vaccinationsordinationer. Samverkan angående elever som byter personnummer/namn eller får skyddad identitet, är av största vikt för att motverka vårdskador.

Samverkan med socialtjänst och hälsocentral sker regelbundet en gång i månaden i formen av SAMBA möten, där framför allt en kurator är den som ansvarar och återkopplar om behov finns.

Samverkan sker även med socialtjänst, skola, polis, fritid för en samlad bild av hur våra ungdomar har det i kommunen. I denna grupp sitter en skolsköterska från högstadiet.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet/klagomål och synpunkter

SFS 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §

Skolläkare och skolsköterskor rapporterar till medicinskt ledningsansvarig händelser som har medfört skada eller hade kunnat medföra skada för elev i samband med vård och behandling. Information dokumenteras via avvikelseblankett samt via muntlig rapportering.

Medicinskt ledningsansvarig ansvarar för bedömning och analys via SKL klassificeringstabell, baserat på sannolikhet samt allvarlighetsgrad.

2018 års avvikelser som inkommit är sammanlagt 16 stycken. Två avvikelser gällde annan verksamhet, landstinget (Bup och hörselrehabilitering). Återkoppling har kommit från dessa två enheter.

En avvikelse gällde en missad uppföljning av hörsel från 2015. Två avvikelser har kommit in kring skoldoktor sätts att bemöta barn/ ungdomar, upplevde sig kränkta efter besöket. Åtgärder är vidtagna med skoldoktor, skolsköterskor kommer att informera de elever som ev. ska utredas vid medicinsk kartläggning innan samt vid pubertetsutveckling för att minska missförstånd. Kring vaccinering så har tre avvikelser uppmärksammats pga utebliven inbokning vid påfyllnadsdos. Ny rutin är framtagen för att minimera risk för framtida missar.

På Jenningskolan finns ett kylskåp som lever om, det stängs ibland av då det påverkar hörseltesten, vid ett tillfälle glömdes kylskåpet att slås på vilket resulterade i att vaccin kunde blivit förstörda. Förslag för att minska risk igen att köpa en timer som används i stället för att dra ur kontakt.

En nyanländ elev uppmärksammades inte ha fått vaccin som egentligen skulle ha blivit vaccinerad för 2 år sedan, elev vaccinerades. Stort antal nyinflyttade och rutiner fanns inte för att hinna följa upp alla elever.

En elev uppmärksammades ha blivit felmätt under 2015. Ingen åtgärd vidtagen då skolsköterska har slutat.

Skolsköterska hade inte fått information om registrering i svevac görs vid nyanlända som inte har fått PUT ännu, rutin finns ny framtagen vid inskolning av skolsköterska där det underlättar och minskar risk kring vad som ska dokumenteras.

Avvikelser, klagomål och synpunkter arkiveras efter analys av MLA och verksamhetschef.

Det har inte inkommit några klagomål eller synpunkter under 2018. Klagomålshantering i Robertfors kommun för elevhälsas medicinska insats är inte tydlig på hemsidan.

Sammanställning och analys

SOSFS 2011:9, 5 kap. 6 §

Avvikelserna visar på att det finns förbättringsområden inom den medicinska elevhälsan. Dels vad gäller att hitta ett mer patientsäkert arbetssätt att följa upp elever som uppmärksammats vid hälsosamtalen med fysiologiska avvikelser. Men även att se över rutiner vid vaccinering av elever. Det bedöms vara ett område som hela tiden är under kvalitetsförbättring.

Det finns generellt ett behov av uppdatera och se över hela

verksamhetens rutiner och riktlinjer,

Det har inte inkommit några synpunkter på verksamheten vilket kan var ett positivt tecken men även en signal om att det är tillräckligt tydligt hur elever/ vårdnadshavare kan kommentera verksamheten. Klagomålshantering behöver förtydligas samt synliggöras för medicinsk elevhälsa vilket nyligen är genomfört.

Samverkan med patienter och närstående

SFS 2010:659 3 kap. 4 §

All hälso- och sjukvård är med några få undantag frivillig. Det är den som har hälsoproblem (eller vårdnadshavare till minderårig enligt 6 kap föräldrabalken) som avgör om han eller hon skall söka vård. Samtycke till vård, undersökning eller behandling kan vara antingen skriftlig eller muntlig, men vid vaccinering efterfrågas skriftligt medgivande om inte vårdnadshavare är med. Skolsköterskor och skolläkare strävar alltid efter samarbete med elev och/eller vårdnadshavare för bästa möjliga resultat av vård och behandling. Elev bör alltid informeras i det som rör honom eller henne och informationen skall vara anpassad efter ålder och mognad. Eleven skall ha ett medinflytande som med tiden eller under vissa omständigheter övergår till ett självbestämmande. En välinformerad elev ökar sin upplevelse av trygghet. Informationen skall alltid vara anpassad utefter elevens behov, ålder, kunskap och situation:

- Information inför genomförande av vaccinering och eventuella biverkningar
- Information inför hälsobesök och hälsosamtal
- Information gällande Sekretess och tystnadsplikt
- Information om vidtagna åtgärder och uppföljning och vad man skall vara uppmärksam på vid exempelvis symtom eller skada
- Tolk används vid behov.
- Information kan vara både muntlig och skriftlig och eleven skall känna sig respekterad.

Resultat

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 3

Två skolsköterskor har arbetat 100% under 2018, detta har skapat förutsättningar för att arbeta mer aktivt kring patientsäkerhet.

Omarbetning av metodboken påbörjades under 2018 och förväntades vara klar under våren 2019. Metodboken är inte bara en kvalitetsäkring för skolsköterskor inom EMI utan också ett värdefullt verktyg som kan användas direkt verksamheten. Den blir ett stöd för nyanställda skolsköterskor som börjar sitt arbete inom kommunens grundskola och den ger direkta riktlinjer och rutiner kring hur och på vilket sätt skolsköterskor ska fullfölja och genomföra sitt på arbete. I och med att metodboken påbörjades så har skolläkare varit med i processen i metodboken, alla läkemedel och alla rutiner kring behandling vid t ex anafylax, allergi mm har noggrant bearbetats för att trygga vården för både utövare och elever.

Ett resultat av patientsäkerhetsarbetet är arbetet med avvikelser. En ny checklista har skapats som en kvalitetssäkringsåtgärd för att minimera risker vid vaccineringsåtgärder för att undvika missar kring framtida vacciner för eleven.

I slutet av 2018 förbättrades Robertsfors hemsida för medicinsk elevhälsa där det nu är tydliggjort samt förenklat för vårdnadshavare och elever att lägga in förslag på förbättringar inom vården eller göra klagomål.

Arbetet kring processer som även ingår i kvalitetsarbete har inte påbörjats under 2018 då metodboken har varit mest prioriterad. Under 2018 genomfördes kontroll av loggar i PMO, för både logopedier och skolsköterskor, inga uppmärksammade avvikelser kunde ses.

Elevhälsan medicinska insats - mål 2018

Det finns alltid ett stort behov av att arbeta med rutiner och riktlinjer för att bedriva en god vård samt att arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet.

Syftet med systematiskt kvalitetsarbete är att skapa en så bra EMI som möjligt utifrån de resurser som finns. Målsättningen med hälso- och sjukvård är att vården ska arbeta efter vetenskap och beprövad erfarenhet, vara säker, elevfokuserad, vara jämlik samt utgå ifrån ett kostnadseffektivt arbetssätt.

För att kunna fortsätta bedriva en patientsäkervård är en förutsättning att bemanningen för Robertsfors kommuns skolsköterskor bibehålls framledes och att därmed säkerställa god vård.

För att mäta kvalitén inom Robertsfors EMI, är en målsättning

att utgå ifrån "kvalitetsmått för elevhälsans medicinska insats" som är framtagen av riksföreningen för skolsköterskor och skolläkarföreningen. Det är ett underlag där verksamheten tydliggörs samt där kvalitén kan säkerställas och utvärderas. EMI planerar att använda detta sätt att mäta vid verksamhetsdagarna under juni 2019.

Goda förutsättningarna för att arbeta med patientsäkerhet finns Robertsfors kommuns skolsköterskor under 2019 och arbetet med ökad patientsäkerhet är det som ständigt är aktuellt.